

671**ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI¹⁾**

z dnia 28 maja 2008 r.

w sprawie szczegółowych wymagań dla jednostek organizacyjnych prowadzących szkolenia w zakresie obrotu, konfekcjonowania lub stosowania środków ochrony roślin, programów tych szkoleń oraz wzoru zaświadczenia o ukończeniu szkolenia

Na podstawie art. 75 ust. 6 ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin (Dz. U. z 2004 r. Nr 11, poz. 94, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Jednostka organizacyjna prowadząca szkolenia w zakresie obrotu, konfekcjonowania lub stosowania środków ochrony roślin, zwana dalej „jednostką”, zapewnia pomieszczenia umożliwiające prowadzenie zajęć dla nie więcej niż 30 osób i wykorzystanie pomocy audiowizualnych.

2. Jednostka zapewnia miejsce do prowadzenia zajęć praktycznych w zakresie wykonywania zabiegów środkami ochrony roślin, w którym będzie możliwe wykorzystanie opryskiwaczy ciągnikowych polowych i ciągnikowych sadowniczych, wraz z ciągnikiem, oraz wykorzystywanie przyrządów do regulacji opryskiwacza i części do jego modernizacji lub sprzętu agrolotniczego.

§ 2. Uczestnikom szkolenia udostępnia się w szczególności:

- 1) pomoce audiowizualne: prezentacje multimedialne, filmy szkoleniowe, zestawy foliogramów, przeźrocza;
- 2) materiały szkoleniowe;
- 3) modelowy zestaw odzieży ochronnej stosowanej przy wykonywaniu zabiegów ochrony roślin w uprawach polowych, sadowniczych i pod osłonami, w tym w szklarniach, inspektach, namiotach foliowych i magazynach;
- 4) opryskiwacze ciągnikowe polowe i ciągnikowe sadownicze, wraz z ciągnikiem, lub sprzęt agrolotniczy;
- 5) części do modernizacji opryskiwaczy;

6) przyrządy do regulacji opryskiwacza: stoper, taśmę mierniczą, kalkulator, suwaki do określania parametrów pracy, cylindry miarowe;

7) wiatromierze.

§ 3. 1. Jednostka zapewnia wykonanie zadań szkoleniowych przez osoby, które posiadają co najmniej pięcioletni staż pracy na stanowiskach związanych z ochroną roślin oraz:

- 1) ukończyły szkołę ponadpodstawową lub ponadgimnazjalną prowadzącą kształcenie w zawodzie technik rolnik, technik ogrodnik, technik leśnik lub technik mechanizacji rolnictwa i uzyskały tytuł zawodowy w danym zawodzie lub
- 2) ukończyły studia wyższe na kierunku rolnictwo, ogrodnictwo, leśnictwo lub technika rolnicza i leśna.

2. Zadania szkoleniowe w części dotyczącej bezpieczeństwa i higieny pracy mogą być wykonywane przez osoby które ukończyły szkołę ponadpodstawową lub ponadgimnazjalną prowadzącą kształcenie w zawodzie technik bezpieczeństwa i higieny pracy lub które ukończyły studia wyższe o specjalności w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy albo studia podyplomowe w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy.

§ 4. 1. Program szkolenia w zakresie:

- 1) obrotu i konfekcjonowania środków ochrony roślin jest określony w załączniku nr 1 do rozporządzenia;
- 2) stosowania środków ochrony roślin przy użyciu opryskiwaczy jest określony w załączniku nr 2 do rozporządzenia;
- 3) stosowania środków ochrony roślin sprzętem agrolotniczym jest określony w załączniku nr 3 do rozporządzenia;
- 4) stosowania środków ochrony roślin metodą fumigacji jest określony w załączniku nr 4 do rozporządzenia.

2. Czas trwania szkolenia wynosi:

- 1) 24 godziny — w zakresie obrotu i konfekcjonowania środków ochrony roślin;

¹⁾ Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje działem administracji rządowej — rolnictwo, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. Nr 216, poz. 1599).

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 96, poz. 959, Nr 173, poz. 1808 i Nr 273, poz. 2703, z 2005 r. Nr 163, poz. 1362, z 2006 r. Nr 92, poz. 639, Nr 170, poz. 1217 i Nr 171, poz. 1225 oraz z 2007 r. Nr 80, poz. 541.

- 2) 16 godzin — w zakresie stosowania środków ochrony roślin metodą fumigacji, w tym 3 godziny zajęć praktycznych;
- 3) 14 godzin — w zakresie stosowania środków ochrony roślin przy użyciu opryskiwaczy albo sprzętu agrolotniczego, w tym 4 godziny zajęć praktycznych.

§ 5. Wzór zaświadczenia o ukończeniu szkolenia jest określony w załączniku nr 5 do rozporządzenia.

§ 6. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.³⁾

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi: *M. Sawicki*

³⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 26 maja 2004 r. w sprawie szczegółowych wymagań dla jednostek organizacyjnych prowadzących szkolenia w zakresie obrotu, konfekcjonowania lub stosowania środków ochrony roślin, programów tych szkoleń oraz wzoru zaświadczenia o ukończeniu szkolenia (Dz. U. Nr 140, poz. 1490), które utraciło moc z dniem 24 maja 2007 r. na podstawie art. 1 pkt 44 ustawy z dnia 30 marca 2007 r. o zmianie ustawy o ochronie roślin oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 80, poz. 541).

Załączniki do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 28 maja 2008 r. (poz. 671)

Załącznik nr 1

PROGRAM SZKOLENIA W ZAKRESIE OBROTU I KONFEKJCJONOWANIA ŚRODKÓW OCHRONY ROŚLIN

1. Wybrane zagadnienia w zakresie obowiązujących przepisów, dotyczących:

- 1) dopuszczania środków ochrony roślin do obrotu,
- 2) warunków prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie konfekcjonowania lub obrotu środkami ochrony roślin,
- 3) wymagań w zakresie obrotu, konfekcjonowania i stosowania środków ochrony roślin,
- 4) zakresu działania Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa w ramach nadzoru nad obrotem i stosowaniem środków ochrony roślin, w tym: nakazu wycofania środka ochrony roślin z obrotu, zakazu stosowania środka ochrony roślin, kontroli jakości środków ochrony roślin, kontroli prawidłowości stosowania środków ochrony roślin,
- 5) postępowania w przypadku reklamacji środków ochrony roślin,
- 6) postępowania ze środkami przeterminowanymi, niepełnowartościowymi oraz z opróżnionymi opakowaniami po środkach ochrony roślin

— w wymiarze 4 godzin.

2. Charakterystyka i stosowanie środków ochrony roślin:

- 1) skład środków ochrony roślin,
- 2) formy użytkowe środków ochrony roślin,
- 3) okres karencji i okres prewencji,

4) klasyfikacja środków ochrony roślin pod względem stwarzania przez nie zagrożeń dla zdrowia człowieka, pszczoł i organizmów wodnych,

5) podział środków ochrony roślin:

a) ze względu na funkcję, na:

- roztoczebójcze (akarycydy),
- bakteriobójcze (bakteriocydy),
- grzybobójcze (fungicydy),
- chwastobójcze (herbicydy),
- owadobójcze (insektycydy),
- mięczakobójcze (moluskocydy),
- nicieniobójcze (nematocydy),
- regulatory wzrostu roślin,
- odstraszające szkodniki (repelenty),
- gryzoniobójcze (rodentycydy),
- przyciągające szkodniki (atraktanty),
- kretoobójcze (talpicydy),
- wirusobójcze (wirowicydy),
- inne,

b) ze względu na sposób oddziaływania na organizmy szkodliwe, na:

- kontaktowe,
- żołądkowe,
- inhalacyjne,
- fungitoksyczne,
- fungistatyczne,

- desykujące,
- inhibitujące wzrost i rozwój,
- inny

— w wymiarze 6 godzin.

3. Zagadnienia z zakresu ochrony roślin uprawnych:

- 1) podstawowe wiadomości o organizmach szkodliwych i ich zwalczaniu, w tym o:
  - a) organizmach chorobotwórczych,
  - b) chwastach,
  - c) szkodnikach,

- 2) przegląd metod ochrony roślin, w tym: agrotechniczna, hodowlana, mechaniczna, fizyczna, biologiczna, chemiczna, integrowana oraz kwarantanna

— w wymiarze 4 godzin.

4. Technika ochrony roślin:

- 1) sposoby stosowania środków ochrony roślin w zależności od ich formy użytkowej: opryskiwanie, zaprawianie, rozsiewanie, podlewanie, gazowanie, zamgławianie, sublimowanie, zwabianie,
- 2) sposoby stosowania środków ochrony roślin do dezynfekcji, dezynsekcji i deratyzacji pomieszczeń i magazynów,
- 3) badanie sprawności technicznej sprzętu używanego do stosowania środków ochrony roślin

— w wymiarze 3 godzin.

5. Zapobieganie negatywnemu wpływowi środków ochrony roślin na środowisko naturalne:

- 1) oddziaływanie środków ochrony roślin na organizmy pożyteczne,
- 2) zmiany zachodzące w środowisku na skutek stosowania środków ochrony roślin,

- 3) postępowanie ze środkami ochrony roślin i opróżnionymi opakowaniami po środkach ochrony roślin — w wymiarze 2 godzin.

6. Bezpieczeństwo i higiena pracy przy sprzedaży środków ochrony roślin:

- 1) przegląd obowiązujących przepisów,
- 2) zagrożenie dla zdrowia człowieka podczas obrotu i konfekcjonowania środków ochrony roślin,
- 3) drogi wchłaniania środków ochrony roślin do organizmu: doustna, skórna, oddechowa i przez błonę śluzową,
- 4) środki ochrony indywidualnej oraz odzież i obuwie robocze,
- 5) prawidłowe przechowywanie, pakowanie i transport środków ochrony roślin,
- 6) zasady profilaktyki, w tym:
  - a) badania lekarskie,
  - b) wyposażenie apteczki pierwszej pomocy medycznej,
  - c) informacje o najbliższym zakładzie opieki zdrowotnej oraz numery telefonów do ośrodków toksykologicznych,
- 7) pierwsza pomoc przy zatruciach środkami ochrony roślin oraz w razie wystąpienia innych nagłych wypadków,
- 8) przepisy przeciwpożarowe i zasady postępowania w czasie pożaru, w tym:
  - a) przyczyny i rodzaje zagrożeń,
  - b) drogi pożarowe,
- 9) postępowanie w przypadku rozlania lub rozsypania środków ochrony roślin,
- 10) ochrona pracy kobiet i ochrona pracy młodocianych

— w wymiarze 5 godzin.

Załącznik nr 2

PROGRAM SZKOLENIA W ZAKRESIE STOSOWANIA ŚRODKÓW OCHRONY ROŚLIN PRZY UŻYCIU OPRYSKIWACZY

1. Wybrane zagadnienia w zakresie obowiązujących przepisów, dotyczących:

- 1) wymagań w zakresie nabywania i stosowania środków ochrony roślin,
- 2) badań sprawności technicznej opryskiwaczy,
- 3) postępowania w przypadku reklamacji środków ochrony roślin

— w wymiarze 1 godziny.

2. Charakterystyka i stosowanie środków ochrony roślin:

- 1) skład środków ochrony roślin,
- 2) formy użytkowe środków ochrony roślin,
- 3) okres karencji i okres prewencji,
- 4) klasyfikacja środków ochrony roślin pod względem stwarzania przez nie zagrożeń dla zdrowia człowieka, pszczoł i organizmów wodnych,

- 5) podział środków ochrony roślin:
- a) ze względu na funkcję, na:
- roztoczebójcze (akarycydy),
  - bakteriobójcze (bakteriocydy),
  - grzybobójcze (fungicydy),
  - chwastobójcze (herbicydy),
  - owadobójcze (insektycydy),
  - mięczakobójcze (moluskocydy),
  - nicieniobójcze (nematocydy),
  - regulatory wzrostu roślin,
  - odstraszające szkodniki (repelenty),
  - gryzoniobójcze (rodentocydy),
  - przyciągające szkodniki (atraktanty),
  - kretobójcze (talpicydy),
  - wirusobójcze (wirowicydy),
  - inne,
- b) ze względu na sposób oddziaływania na organizmy szkodliwe, na:
- kontaktowe,
  - żołądkowe,
  - inhalacyjne,
  - fungitoksyczne,
  - fungistatyczne,
  - desykujące,
  - inhibitujące wzrost i rozwój,
  - inne,
- 6) czynniki warunkujące skuteczne działanie środków ochrony roślin:
- a) dobór środka ochrony roślin,
- b) termin przeprowadzenia zabiegu,
- c) dawka środka ochrony roślin,
- d) warunki atmosferyczne,
- e) łączne stosowanie agrochemikaliów
- w wymiarze 2 godzin.
3. Zagadnienia z zakresu ochrony roślin uprawnych:
- 1) podstawowe wiadomości o organizmach szkodliwych i ich zwalczaniu, w tym o:
- a) organizmach chorobotwórczych,
- b) chwastach,
- c) szkodnikach,
- 2) przegląd metod ochrony roślin, w tym: agrotechniczna, hodowlana, mechaniczna, fizyczna, biologiczna, chemiczna, integrowana oraz kwarantanna,
- 3) podstawowe wiadomości z zakresu dobrej praktyki ochrony roślin,
- 4) zwalczanie szkodników artykułów rolno-spożywczych
- w wymiarze 2 godzin.
4. Technika ochrony roślin:
- 1) sposoby stosowania środków ochrony roślin w zależności od ich formy użytkowej: opryskiwanie, zaprawianie, rozsiewanie, podlewanie, gazowanie, zamgławianie, sublimowanie, zwabianie,
- 2) przygotowanie opryskiwacza do pracy, w tym:
- a) sprawdzenie stanu technicznego poszczególnych urządzeń opryskiwacza pod kątem ich wpływu na jakość wykonania zabiegu,
- b) dobór parametrów pracy i regulacja opryskiwaczy,
- c) dobór rozpylaczy,
- 3) technika opryskiwania — użytkowanie opryskiwaczy,
- 4) badania sprawności technicznej opryskiwaczy:
- a) organizacja systemu badań w regionie,
- b) wymagania techniczne dla opryskiwaczy,
- c) przygotowanie opryskiwacza do badania
- w wymiarze 5 godzin, w tym 4 godziny zajęć praktycznych.
5. Zapobieganie negatywnemu wpływowi środków ochrony roślin na środowisko naturalne:
- 1) oddziaływanie środków ochrony roślin na organizmy pożyteczne,
- 2) zmiany zachodzące w środowisku na skutek stosowania środków ochrony roślin,
- 3) postępowanie ze środkami ochrony roślin i opróżnionymi opakowaniami po środkach ochrony roślin,
- 4) postępowanie z opryskiwaczem przed zabiegiem i po zabiegu wykonanym przy użyciu środków ochrony roślin,
- 5) stosowanie środków ochrony roślin w strefach ochronnych ujęć wody oraz na terenie uzdrowisk, otulin parków narodowych oraz rezerwatów przyrody
- w wymiarze 2 godzin.
6. Bezpieczeństwo i higiena pracy przy stosowaniu środków ochrony roślin:
- 1) przegląd obowiązujących przepisów,
- 2) zagrożenia dla zdrowia człowieka podczas stosowania środków ochrony roślin przy użyciu opryskiwaczy,

- 3) drogi wchłaniania środków ochrony roślin do organizmu: doustna, skórna, oddechowa i przez błonę śluzową,
  - 4) środki ochrony indywidualnej oraz odzież i obuwie robocze,
  - 5) prawidłowe przechowywanie, pakowanie i transport środków ochrony roślin,
  - 6) ocena zagrożenia na poszczególnych stanowiskach pracy, w tym przy:
    - a) sporządzaniu cieczy roboczej,
    - b) zabiegach wykonywanych opryskiwaczem ciągnikowym,
    - c) zabiegach wykonywanych opryskiwaczem plecakowym,
    - d) zabiegach wykonywanych w uprawach pod osłonami,
    - e) zaprawianiu nasion,
  - 7) zasady profilaktyki, w tym:
    - a) badania lekarskie,
    - b) wyposażenie apteczki pierwszej pomocy medycznej,
    - c) informacje o najbliższym zakładzie opieki zdrowotnej oraz numery telefonów do ośrodków toksykologicznych,
  - 8) pierwsza pomoc przy zatruciach środkami ochrony roślin oraz w razie wystąpienia innych nagłych wypadków,
  - 9) przepisy przeciwpożarowe i zasady postępowania w czasie pożaru, w tym:
    - a) przyczyny i rodzaje zagrożenia,
    - b) drogi pożarowe,
  - 10) postępowanie w przypadku rozlania lub rozsypania środków ochrony roślin
- w wymiarze 2 godzin.

Załącznik nr 3**PROGRAM SZKOLENIA W ZAKRESIE STOSOWANIA ŚRODKÓW OCHRONY ROŚLIN SPRZĘTEM AGROLOTNICZYM**

1. Wybrane zagadnienia w zakresie obowiązujących przepisów, dotyczących:
  - 1) dopuszczania środków ochrony roślin do obrotu,
  - 2) wymagań w zakresie nabywania i stosowania środków ochrony roślin,
  - 3) postępowania w przypadku reklamacji środków ochrony roślin

— w wymiarze 1 godziny.
2. Ochrona roślin uprawnych i lasów przed szkodnikami i organizmami chorobotwórczymi, w tym:
  - 1) podstawowe wiadomości o biologii niektórych organizmów szkodliwych,
  - 2) zastosowanie zabiegów agrolotniczych w zwalczaniu organizmów szkodliwych

— w wymiarze 2 godzin.
3. Charakterystyka i podział środków ochrony roślin oraz możliwości ich stosowania sprzętem agrolotniczym — w wymiarze 1 godziny.
4. Zapobieganie negatywnemu wpływowi środków ochrony roślin na środowisko naturalne, w tym na organizmy pożyteczne w uprawach, lasach i strefach ekotonowych — w wymiarze 1 godziny.
5. Bezpieczeństwo i higiena pracy przy stosowaniu środków ochrony roślin:
  - 1) przegląd obowiązujących przepisów,
  - 2) zagrożenia dla zdrowia człowieka podczas stosowania środków ochrony roślin sprzętem agrolotniczym,
  - 3) klasyfikacja środków ochrony roślin pod względem stwarzania przez nie zagrożeń dla zdrowia człowieka, pszczoł i organizmów wodnych,
  - 4) drogi wchłaniania środków ochrony roślin do organizmu: doustna, skórna, oddechowa i przez błonę śluzową,
  - 5) środki ochrony indywidualnej oraz odzież i obuwie robocze,
  - 6) prawidłowe przechowywanie, pakowanie i transport środków ochrony roślin

— w wymiarze 1 godziny.
6. Sprzęt agrolotniczy w zabiegach ochrony roślin, w tym: podział, budowa, zastosowanie, sprawność techniczna — w wymiarze 3 godzin.
7. Naprowadzanie samolotów i śmigłowców na pola zabiegowe oraz zasady bezpiecznego stosowania środków ochrony roślin sprzętem agrolotniczym — w wymiarze 2 godzin.
8. Organizacja i koszty prac agrolotniczych — w wymiarze 1 godziny.
9. Badanie sprawności technicznej opryskiwaczy — w wymiarze 2 godzin.

Załącznik nr 4

PROGRAM SZKOLENIA W ZAKRESIE STOSOWANIA ŚRODKÓW OCHRONY ROŚLIN METODĄ FUMIGACJI

1. Wybrane zagadnienia w zakresie obowiązujących przepisów, dotyczących:

- 1) dopuszczania środków ochrony roślin do obrotu,
- 2) zasad nabywania i stosowania środków ochrony roślin,
- 3) postępowania w przypadku reklamacji środków ochrony roślin

— w wymiarze 1 godziny.

2. Charakterystyka i zasady stosowania środków ochrony roślin:

- 1) skład środków ochrony roślin,
- 2) formy użytkowe środków ochrony roślin,
- 3) okres karencji i okres prewencji,
- 4) klasyfikacja środków ochrony roślin pod względem stwarzania przez nie zagrożeń dla zdrowia człowieka, pszczół i organizmów wodnych,

5) podział środków ochrony roślin:

a) ze względu na funkcję, na:

- roztoczebójcze (akarycydy),
- bakteriobójcze (bakteriocydy),
- grzybobójcze (fungicydy),
- chwastobójcze (herbicydy),
- owadobójcze (insektycydy),
- mięczakobójcze (moluskocydy),
- nicieniobójcze (nematocydy),
- regulatory wzrostu roślin,
- odstraszające szkodniki (repelenty),
- gryzoniobójcze (rodentocydy),
- przyciągające szkodniki (atraktanty),
- kretobójcze (talpicydy),
- wirusobójcze (wirowicydy),
- inne,

b) ze względu na sposób oddziaływania na organizmy szkodliwe, na:

- kontaktowe,
- żołądkowe,
- inhalacyjne,
- fungitoksyczne,
- fungistatyczne,
- desykujące,
- inhibitujące wzrost i rozwój,
- inne,

6) czynniki warunkujące skuteczne działanie środków ochrony roślin:

- a) dobór środka ochrony roślin,
- b) termin przeprowadzenia zabiegu,
- c) dawka środka ochrony roślin,
- d) warunki atmosferyczne,

7) środki ochrony roślin przeznaczone do zwalczania szkodników artykułów rolno-spożywczych

— w wymiarze 2 godzin.

3. Zagadnienia z zakresu ochrony roślin:

1) podstawowe wiadomości o biologii organizmów szkodliwych — ich oznaczenie i zwalczanie,

2) przegląd metod ochrony roślin, w tym szczegółowa charakterystyka metody chemicznej,

3) zasady wykonywania zabiegu dezynsekcji gazowej i technika wykonywania tego zabiegu, w tym:

- a) stosowane środki ochrony roślin,
- b) właściwości chemiczne i fizyczne środków ochrony roślin,
- c) mechanizm działania środków ochrony roślin,
- d) warunki zastosowania środków ochrony roślin,
- e) przygotowywanie pomieszczenia,
- f) dawkowanie i sposób rozmieszczenia środków ochrony roślin,
- g) odwietrzanie pomieszczenia,
- h) kontrola pozostałości gazu w pomieszczeniu,

4) wymagania dotyczące ewidencji zabiegów wykonywanych przy użyciu środków ochrony roślin

— w wymiarze 4 godzin.

4. Technika ochrony roślin:

1) sposoby stosowania środków ochrony roślin w zależności od ich formy użytkowej: opryskiwanie, zaprawianie, rozsiewanie, podlewanie, gazowanie, zamgławianie, sublimowanie, zwabianie,

2) przygotowywanie sprzętu do wykonywania zabiegu,

3) rodzaje sprzętu,

4) sprawność techniczna i wpływ na jakość zabiegu,

5) usuwanie podstawowych usterek,

6) zabezpieczenie sprzętu po wykonanym zabiegu

— w wymiarze 4 godzin, w tym 3 godziny zajęć praktycznych.

5. Zapobieganie negatywnemu wpływowi środków ochrony roślin na środowisko naturalne:

- 1) oddziaływanie środków ochrony roślin na organizmy pożyteczne,
- 2) zmiany zachodzące w środowisku na skutek stosowania środków ochrony roślin,
- 3) postępowanie ze środkami ochrony roślin i opróżnionymi opakowaniami po środkach ochrony roślin
— w wymiarze 2 godzin.

6. Bezpieczeństwo i higiena pracy przy stosowaniu środków ochrony roślin:

- 1) przegląd obowiązujących przepisów,
- 2) klasyfikacja środków ochrony roślin pod względem stwarzania przez nie zagrożenia dla zdrowia człowieka,
- 3) drogi wchłaniania środków ochrony roślin do organizmu: doustna, skórna, oddechowa i przez błonę śluzową,
- 4) środki ochrony indywidualnej oraz odzież i obuwie robocze,

5) prawidłowe przechowywanie, pakowanie i transport środków ochrony roślin,

- 6) zasady profilaktyki:
- a) badania lekarskie,
  - b) wyposażenie apteczki pierwszej pomocy medycznej,
  - c) informacje o najbliższym zakładzie opieki zdrowotnej, telefony do ośrodków toksykologicznych,

7) pierwsza pomoc przy zatruciach środkami ochrony roślin oraz w razie wystąpienia innych nagłych wypadków,

8) przepisy przeciwpożarowe i sposób postępowania w czasie pożaru, w tym:

- a) przyczyny i rodzaje zagrożenia pożarowego,
- b) drogi pożarowe,

9) postępowanie w przypadku rozlania lub rozsypania środków ochrony roślin

— w wymiarze 3 godzin.

WZÓR
ZAŚWIADCZENIE O UKOŃCZENIU SZKOLENIA*

Pieczęć jednostki organizacyjnej
prowadzącej szkolenia

ZAŚWIADCZENIE NR ...
o ukończeniu szkolenia

Pan/Pani .....
(imię i nazwisko)

urodzony(a) w dniu ..... 19..... r. w .....

numer PESEL lub nazwa i numer dokumentu potwierdzającego tożsamość** .....

numer NIP*** .....

był(a) słuchaczem szkolenia w zakresie:****

obrotu i konfekcjonowania środków ochrony roślin

stosowania środków ochrony roślin przy użyciu opryskiwaczy

stosowania środków ochrony roślin sprzętem agrolotniczym

stosowania środków ochrony roślin metodą fumigacji

zorganizowanego przez .....

w dniu(ach) .....

i ukończył(a) szkolenie z wynikiem pozytywnym.

Przewodniczący komisji:

Członkowie komisji:

.....
(podpis i pieczęć kierownika jednostki
organizacyjnej prowadzącej szkolenia)

.....
(data wydania zaświadczenia)

* Zgodnie z przepisami o ochronie roślin zaświadczenie zachowuje ważność przez okres 5 lat od dnia ukończenia szkolenia.
** W przypadku osoby nieposiadającej numeru PESEL.
*** O ile został nadany.
**** Niepotrzebne skreślić.